adevărul.ro

Automobilul viitorului: un big smartphone universal cu sezlonguri inauntru?

Cornel Stan,

Masinile noastre devin dintr-o data, vrem, nu vrem, absolut electrice, de la propulsie, pana la comenzi si comunicare, asa vor nenumarati experti de toate felurile, politicieni inainte de alegeri, ziaristi in goana dupa senzatii, aparatori de diverse interese de tagma, dar si foarte multi oameni normali bombardati, impacientati, intoxicati cu atata high-tech greu de digerat.

Asadar, automobilul viitorului va avea propulsia asigurata de motoare electrice, unul sau mai multe, se va conduce singur, in timp ce noi vom avea ochii pe tableta, mobilul intr-o mana, cafeaua in cealalta si partenera pe undeva, pe alaturi, cu tableta, mobil si cafea proprie, intr-un univers propriu.

Asemenea idealuri referitoare la propulsie, autonomie si comunicare cu mediul inconjurator se canalizeaza inevitabil in universalitate, ca mai toate fenomenele adunabile intr-o ecuatie unica, universal valabila, asa cum si-o doresc multi ganditori mai putin flexibili in gandire. Adica, automobilul universal. Cum zice neamtul, scroafa cu lana merinos care face oua si da lapte.

Ce bine ca mai exista atatia oameni sanatosi la minte, care asuda pe ogor, la aer curat. Nea Gheorghe nu stie ce e aia logica determinista, ca filozofii cu tot felul de scoli, nea Gheorghe e toba de fenomenologie, invatata de la natura, chiar daca termenul ii este strain. Nea Gheorghe are legi specifice pentru diferite categorii de fenomene. Cum adica, sa ma duc eu la piata, la oras, peste sapte dealuri, pe drumul ala prafuit si plin de gropi, cu lazile de cartofi si cu butoiul de varza acra, in spate, langa soacra, tot acra, dupa ce am lasat copiii la scoala in satul vecin, cu o dracovenie dÂ´aia universala? Cu balonul ala de sapun cu sezlonguri ca la Mamaia si cu cabina de OZN? Da` Loganul meu pe motorina ce are? De ce vrea cuconita ministra, socioloaga sa-mi trimita dieselul la fiare vechi? Pentru ca emite nu stiu ce gaz care se zice ca ar irita plamanii? Duduia nu stie cum irita Marlboro plamanii, si cum irita carbunii arsi in centrala de unde vine curentul pentru electronavetele alea si plamanii si toata atmosfera.

Automobilul viitorului - un big smartphone cu sezlonguri?
Buuun, pentru cuconita ministru, dar si pentru atatea milioane de oameni emancipati, nevrozati si suprainformati care populeaza megaorasele de azi, oameni care trebuie sa-si croiasca zilnic drumul spre birou, scoala sau supermarket cu un vehicul, printr-o valtoare de alte vehicule, un mini OZN electric, mergand de capul lui ultra electronic in timp ce pasagerii se socializeaza foc prin aparatura de la bord, e un lucru bun. Pentru nea Gheorghe? El trebuie sa gandeasca de capul lui cum ocoleste groapa sau pisica, sau cum sa nu intre in praful facut de ala din fata. Iar de socializat, se socializeaza direct la bord, cu soacra. Si unde mai pui ca pentru un Logan ca al lui nu trebuie sa faca rate la banca pe zece ani, ca pentru un OZN din ala. Si motorina? Daca nu mai e la moda, atunci umplem rezervorul cu tuica din paie, coceni si cartofi stricati.

Si hai sa sarim putin de la nea Gheorghe la Adelaide, nu, nu la nepoata lui de la oras, ci la orasul Adelaide, in sudul Australiei. De acolo pana la Darwin, in nord, sunt 3000 de kilometri pe o fasie cam ingusta de asfalt si pe drumuri de nisip rosu, drumuri numite tabla ondulata, pentru profilul lor cu valuri maruntele, pe care trebuie sa-ti tii gura bine stransa ca sa nu-ti pierzi dintii. Doar ca-ti trebuie apa, multa apa, la 40 de grade in acel nesfarsit desert. Din cand in cand iti mai vine si cate un road train din fata, adica un tren stradal, mai pe sleau un camion cu doua remorci, lung de 50 de metri, otova pe mijloc, caruia trebuie sa-i faci loc, parcand scurt in sant, pentru ca altfel te-ar spulbera. Am parcurs paisprezece mii de kilometri pe asemenea drumuri in Australia, cu un Jeep cam harbuit, dar zdravan, prajind 2200 litri de motorina, alimentata la statiile care apareau cam la fiecare 600 de kilometri.

Hai sa ne imaginam un automobilut electric si autonom, plin de informatica, intre Adelaide si Darwin. Nisipul ala rosu, fin, care intra prin toate crapaturile, prin fermoare, prin nasuri, gaturi si urechi, nu ocoleste nici gauricile senzorilor de toate felurile, pentru masurarea temperaturilor, presiunilor sau a distantelor, nici minicamerele, nici minilaserele, nici discurile sau centralele electronice la bord. Si admitand ca toate astea ar mai functiona dupa o mie de kilometri prin desert, cum ar reactiona creierul electronic programat pentru deplasare autonoma in cazul in care un road train ar veni din fata, in timp ce un cangur ar sari din stanga peste botul masinii, situatie pe care am trait-o live.

Un creier uman, pragmatic, analizeaza rapid categoriile fenomenologice formate prin experienta vietii si ia o decizie, mai buna sau mai putin buna. Un creier electronic reactioneaza dupa o logica programata dupa metode in general deterministe, atunci cand situatia respectiva este stocata in memorie. Si daca mai este si o piatra ascutita ascunsa in nisipul de pe tabla ondulata, piatra care iti sfarteca pe loc un pneu? Sa admitem ca s-ar descurca, totusi, acest creier minune. Am trecut si de asta.

Automobil cu motor termic in spate si motor electric in fata

Urmatoarea intrebare, cum zice folclorul ministerial? De unde iau curent? Bine, am putea umple pustiul de panouri fotovoltaice, am putea trage fire pe langa drumul de tabla ondulata, lung de 3000 de kilometri. Fantezii de domnisori smart suprasaturati de realitatile virtuale la care se holbeaza pe ecrane mai mari sau mai mici, de dimineata pana seara. Pai mai intai ar trebui sa asfaltam drumul ala ca lumea, ar trebui sa-l facem si mai lat, ar trebui sa astupam si gaurile de pe drumul lui nea Gheorghe, mai intai ar trebui sa ne ocupam de energia curata in lume, de hrana si de sanatatea oamenilor, ar trebui sa tragem conducte de 3000 de kilometri pentru a aduce apa atatora sute de mii de oameni care nu o au. Pana am rezolvat toate astea, un Jeep, chiar si harbuit, isi poate vedea bine de drum intre Adelaide si Darwin.

Si daca drumul nu duce de la Adelaide la Darwin, in Australia, ci de la San Francisco la Los Angeles, prin Monterey, cu un mic popas pe plaja de la Malibu? Cine ar fi atat de traznit sa se mai gandeasca la un Jeep rablagit pe Highway One, cu oceanul Pacific mirosind a sare pe dreapta si cu paduri pline de miresme pe stanga? Sau la o capsula ca un big smartphone cu sezlonguri si hublouri care merge cum vrea ea, cat de repede vrea ea, pentru ca asa dicteaza traficul? Sa fim seriosi, sau, mai degraba, sa fim oameni: izurile, miresmele, cerul albastru, briza sarata a marii au nevoie de un cabriolet mare si american, trageti coviltirul jos si bucurati-va de viata!

Automobilul universal ramane o idee prea simpla pentru lumea noastra. O idee care nu este compatibila cu conditiile naturale, geografice, economice, tehnice, sociale si culturale ale acestei lumi. Si atunci? Vom ajunge la un haos de masini de diferite forme si modele, cu diferite sisteme de propulsie si surse de energie, fara nici un fel de compatibilitate una cu alta, ca prizele si stecherele din America, Italia, Germania, Anglia sau Japonia, dar de o complexitate mult mai mare? Nicidecum! Automobilele moderne sunt bazate pe componente si tehnologii modularizate: pe o platforma unica, pe un acelasi sasiu, cu un acelasi sistem de climatizare se produc in prezent patru, cinci sau mai multe modele ale unei marci cum ar fi Peugeot sau Mercedes.

Pe de alta parte, diversificarea modelelor poate fi cuantificata dupa trei criterii clar definte:
Gabarit, putere, echipare si pret: automobile de lux, de clasa medie, compacte si vehicule cu pret scazut, pentru multipla folosinta. Conditii geografice, economice si ecologice: de la PickUp in padurile Amazoniei sau in Texas, pana la automobilul electric de lux, compact si autonom, fara emisii locale, pentru megametropole in tarile industrializate. Dorinte obiective si subiective ale clientului: Sport Utility Vehicle (SUV), coupe, cabriolet, limuzina, familiala.

Sport Utility Vehicle (SUV)
Si daca tot am ajuns la dorinte subiective: Sport Utility Vehicle? Ce are, doamne, una din astea, mai mica sau mai mare, dar cocotata pe roti, cu sportul? As vrea sa vad macar una pe tabla ondulata din Australia sau pe vreun drum forestier din creierii Carpatilor. Si cu utilitatea? Orice automobil e util in clasa lui, nu trebuie s-o mai scriem si pe capota. Dar vederea de sus e atotcuprinzatoare, dominarea strazii e atotlinistitoare, iar urcatul si coboratul menajeaza capul, salele si genunchii, ceea ce o carapace ultrasportiva plina de cai putere nu ofera niciodata. SUV urile au cucerit intr-adevar lumea, au cucerit toate marcile si toate modelele, mici sau mari: de la aproape 10% din automobilele vandute in lume in anul 2000, au ajuns 10 ani mai tarziu la 13,5%. Pentru anul 2020 se preconizeaza o participare pe piata de 15%, ceea ce inseamna o vanzare de 16 milioane de SUV-uri intr-un singur an. Dar nici clasa de lux nu este mai prejos, cu 10% participare pe piata in aceeasi perioada.

In pofida puternicei diversificari a modelelor, topologiile automobilelor moderne sunt clasificabile dupa criterii clare:
clase de automobile: minivehicule, automobile mici, clasa compacta, clasa medie, clasa de lux, van, SUV.
tipuri de automobile: vehicule de teren, PickUp, limuzina, cabriolet, coupe, roadster. pozitia motorului in vehicul: fata, spate, centru: longitudinal, transversal. puntea motrice: fata, spate, ambele

Combinand elemente din aceste 4 categorii in moduri diferite se poate ajunge si la solutii deosebit de spectaculoase. Clientul nostru, stapanul nostru: daca vrea sa se cocoseze chinuindu-se sa intre intr-o cada de baie cu un motor bubuindu-i in spate, dispus ca un rucsac, sezand pe rezervorul de benzina, sub care e o baterie, pentru motorul electric de pe puntea din fata, treaba lui, banii lui!

- Nea Gheorghe, ce zici de toate astea, care ar fi pentru matale? - Pai eu le-as combina putin, cum zicea neamtul ala. Pe la noi pe aici ar fi chiar buna o scroafa cu lana merinos care sa faca oua si sa dea lapte: deci, motor electric in fiecare roata, fara punti in fata si in spate, curent de la un generator cuplat la un mic turbomotor la bord, care arde tuica, ca am cazan mare.
- Mai, nea Gheorghe, matale citesti romane stiintifico-fantastice.
- Nu, dragutule, am citit ,,Creatori de Automoblie".